

Nog nooit vroegen zo veel Belgen euthanasie aan, “maar artsen zijn minder bereid hun patiënten te helpen bij hun levenseinde”

N

“Steeds minder artsen willen euthanasie uitvoeren”, zegt expert Wim Distelmans. — © Guy Puttemans
In 2023 werd in ons land 3.423 keer euthanasie uitgevoerd, bijna 500 keer meer dan het jaar ervoor. Een record, maar volgens euthanasie-expert Wim Distelmans (VUB) is er een probleem. “Iedere arts moet zijn verantwoordelijkheid nemen.”
Vandaag om 03:00

Het tweejaarlijks verslag van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie is duidelijk: nooit eerder werd zo veel keer euthanasie uitgevoerd als in 2023. Op het coronajaar 2020 na, én toevallig ook het jaar van het assisenproces rond Tine Nys waar drie artsen terecht stonden voor haar euthanasie, is dat aantal altijd maar blijven stijgen. In 2023 werd bij een min 18-jarige euthanasie uitgevoerd. Een zeldzaamheid, want sinds de uitbreiding van de wet in 2014 is dat nog maar de vijfde keer. Euthanasie bij minderjarigen kan alleen bij een fysiek terminale ziekte.

LEES OOK. Cafébazin Lindsey (44) organiseert nog één feest voor haar euthanasie: “Ze wil nog een laatste babbel slaan”

Grootste stijgingen van het aantal uitvoeringen werden opgetekend in de categorie van zeventigplussers. De twee grootste oorzaken waarom men euthanasie vraagt, zijn in de eerste plaats terminale kanker en op de tweede plaats ‘polypathologie’. Dat zijn meerdere aandoeningen samen waarvan de optelsom ondraaglijk wordt voor mensen die acceptabel willen leven. “Die meervoudige aandoeningen komen natuurlijk vooral bij mensen boven de 70 voor en worden ook steeds meer erkend”, aldus euthanasie-expert Wim Distelmans (VUB). “Toch als de arts durft door te vragen als een patiënt komt zeggen dat hij levensmoe is, wat *an sich* geen argument is om euthanasie te krijgen.” (*Lees verder onder de grafiek*)

N

Grote uitval

Er is echter een groot probleem volgens Distelmans. “Euthanasie is meer en meer ingeburgerd en wordt vaker uitgevoerd, maar artsen zijn blijkbaar minder bereid om hun patiënten te helpen bij hun levenseinde. Ze zijn sinds het proces-Nys bang om op het beklagdenbankje te belanden en ze kennen de wet onvoldoende”, zegt Distelmans. “Onbekend is in deze onbemind. Ik vind dat iedere arts zijn verantwoordelijkheid moet nemen in een maatschappij waar, op enkelingen na, iedereen de euthanasiewet accepteert. Vaak sturen die weigerachtige artsen hun patiënten zonder veel argumentatie door naar de LEIF-artsen, die normaal vooral een adviserende rol uitoefenen.”

LEES OOK. DE STEMMEN VAN ASSISEN. De zussen van Tine Nys over euthanasieproces: “Er is Tine zoveel onrecht aangedaan. We willen dat beeld herstellen”

“Artsen zijn sinds het proces-Nys bang om op het beklagdenbankje te belanden en ze kennen de wet onvoldoende”

Wim Distelmans

Euthanasie-expert (VUB)

Vlaanderen telt een duizendtal van die LEIF-artsen, dokters gespecialiseerd in de problematiek van euthanasie en levenseinde. Die zijn tegenwoordig overbevraagd omdat ze niemand in de kou willen laten staan. Met burn-outs en dus uitval als gevolg.” Volgens Distelmans mag niet vergeten worden hoe emotioneel ingrijpend en tijdrovend – het gaat toch snel om enkele uren – de uitvoering van een euthanasie is voor de arts. “Terwijl het RIZIV daar ook nog eens geen cent voor terugbetaalt.”

LEES OOK. Frédéric en Lieve waren een leven lang onafscheidelijk, en dus wilden ze samen sterven Distelmans voegt daar in één adem ook een advies bij voor de politici aan de onderhandelingstafel. “Breid de wet alstublieft uit. Als ik naar de cijfers kijk, zijn er in 2022 en 2023 samen 83 mensen geweest die door dementie euthanasie aanvroegen. Dat zijn allemaal mensen die te vroeg euthanasie moesten aanvragen. Mensen die nog even wilden en konden leven, maar schrik hadden om de boot te missen. Euthanasie mag nog altijd niet uitgevoerd worden eens de dementie toeslaat. Zelfs niet met een vooraf opgestelde wilsverklaring. Dat is te gek voor woorden en vooral dramatisch.” (agg, thv)